

20-08-2013

Implementering af folkeskolereform i København

Formål med folkeskolereformen

I juni 2013 blev der indgået forlig om en ny folkeskolereform med en klar ambition om, at det faglige niveau i folkeskolen skal øges markant.

Den overordnede målsætning med reformen er, at eleverne gennem mere og bedre undervisning skal kunne det samme i 8. klasse, som de i dag kan i 9. klasse. Forligsparterne har i den forbindelse opstillet tre klare mål, som udviklingen skal måles på:

- Folkeskolen skal udfordre alle elever, så de bliver så dygtige, de kan.
- Folkeskolen skal mindske betydningen af social baggrund i forhold til faglige resultater.
- Tilliden til og trivslen i folkeskolen skal styrkes blandt andet gennem respekt for professionel viden og praksis.

Målene skal bidrage til at sætte en klar retning og et højt fælles ambitionsniveau for folkeskolens udvikling og sikre klare rammer for en løbende og systematisk evaluering.

Målene er i høj grad sammenfaldende med de fem københavnske pejlemærker for folkeskolen, som Børne- og Ungdomsudvalget har besluttet:

1. *Faglighed*: Alle elever skal være dygtigere
2. *Ungdomsuddannelse*: Alle elever skal gennemføre en ungdomsuddannelse
3. *Chancelighed*: Betydningen af social og etnisk baggrund skal mindskes. Der skal ikke udskilles flere elever til segregerede tilbud
4. *Trivsel*: Alle elever skal have et godt skoleliv, hvor de trives
5. *Tillid og attraktivitet*: Tilliden til skolerne og respekten for professionel viden og praksis skal højnes, så forældrene i København vælger folkeskolen

I forlængelse af de nationale mål med reformen og de politiske pejlemærker er succeskriteriet for reformen først og fremmest, at alle elever oplever en forskel. At eleverne bliver dygtigere, at de i højere grad får faglige, sociale og personlige kompetencer med sig fra grundskolen til at gennemføre en ungdomsuddannelse, og at de trives bedre end i dag, mens de er i skolen. Samtidig skal reformen i København implementeres, så den giver mulighed for at øge chanceligheden for de elever, der har de dårligste betingelser med sig.

Med reformen vil pædagoger og andre faggrupper endvidere få en større rolle i skolen, *jf. nedenfor*. Det pædagogiske personale vil bl.a.

Ledelsessekretariatet

Rådhuset
1599 København V

E-mail
BP8M@buf.kk.dk

kunne bidrage til at skabe et godt og trygt læringsmiljø med ro til læring samt bidrage til et styrket fokus på det hele barn.

Til at opnå disse mål er det besluttet, at følgende overordnede elementer indføres i to trin:

- Trin 1 (fra skoleåret 2014/2015):
 - **Timetallet hæves** til en skoleuge på 28 timer fra 0.-3. klasse, 30 timer i 4.-6. klasse og 33 timer i 7.-9. klasse (hvis elever fravælger lektiehjælp)
 - Ny tid til **understøttende undervisning**
 - Mere **idræt, motion og bevægelse** (45 minutter i gns. om dagen)
 - **Lektiehjælp og faglig fordybelse** i ydertimerne (obligatorisk for skolerne at tilbyde, men frivilligt for eleverne at deltage i)
 - **Andre faggrupper og pædagoger** skal ind på skolen
 - **Regelforenklinger** (fx lempelse af holddannelsesreglerne, enklere timestyringsmodel, præcisering af Fælles Mål mv.)
 - Mål om **styrkede lærerkompetencer** (i 2020 skal alle lærere have undervisningskompetence svarende til linjefag i de fag, de underviser i)
- Trin 2 (Efter næste folketingsvalg - forventeligt fra skoleåret 2016/2017):
 - **Timetallet hæves** fuldt (til en skoleuge på 30 timer fra 0.- 3. klasse, 33 timer i 4.-6. klasse og 35 timer i 7.-9. klasse)
 - **Lektiehjælp og faglig fordybelse** placeres inden for skoletiden og bliver **obligatorisk** for eleverne at deltage i.

Reformens økonomiske og strukturelle rammer

Som en del af aftalen for kommunernes økonomi for 2014 er der mellem regeringen og KL opnået enighed om de økonomiske rammer for kommunernes implementering af folkeskolereformen. Finansieringen af reformen står på tre ben:

- Højere undervisningsandel
- Frigjorte ressourcer fra fritidstilbud pga. reduceret åbningstid
- Forhøjet bloktilskud fra staten

Med denne finansiering, er der i København i udgangspunktet en overfinansiering på 9,8 mio. kr. i 2014, 15 mio. kr. i 2015, 14,8 i 2016 og 10 mio. kr. i 2017. Denne finansiering skal dog dække en række nødvendige behov fx strukturpulje til at sikre økonomisk bæredygtighed for fritidsinstitutioner i en overgangsfase mv. Ligesom der fremsættes en række budgetønsker, der skal sikre en succesfuld

implementering i København (jf. også bilag 2, hvor finansieringsudfordringen uddybes).

Implementering af de ambitiøse nationale målsætninger forudsætter derfor såvel strukturelle, økonomiske, styringsmæssige som faglige prioriteringer.

Reformen fastlægger nationale mål og rammer, men det er kommunerne, der skal implementere reformen med udgangspunkt i de lokale rammer og lokalpolitiske prioriteringer. KL har spillet en aktiv rolle i det reformforberedende arbejde, og det forventes, at en række implementeringsaktiviteter vil blive udbudt og/eller koordineret af KL. København har på den ene side en række særlige forhold, som kalder på lokale løsninger, men har på den anden side også en interesse i at have et tæt samarbejde med andre kommuner omkring udviklingen af den danske folkeskole.

Med en længere skoledag, og med nye fagligheder integreret i skolen, vil fritidsinstitutionernes forhold ændre sig markant. Dels efterlader den længere skoledag en kortere tid i fritidsinstitutionerne, dels vil børnenes øvrige fritidsaktiviteter i sportsklubber og foreninger også lægge beslag på timerne efter skoletid. Det kan derfor ikke undgås at fritidsinstitutionernes vilkår ændrer sig betydeligt, og den økonomiske bæredygtighed vil være udfordret på især de små institutioner.

De specifikke valg, som reformens strukturelle og økonomiske rammer betinger, medfører, at der allerede nu kommunalt skal træffes centrale politiske beslutninger for at sikre en vellykket implementering. Disse beslutninger præsenteres nedenfor.

Implementering i to faser

Folkeskolereformen er en ambitiøs og gennemgribende forandring af den danske folkeskole. Det er en forandring, der vil have betydning for såvel elevernes, forældrenes, lærernes og pædagogernes hverdag, samt potentielt fritidsinstitutionernes fremadrettede bæredygtighed, når der indføres en længere skoledag og deraf følgende kortere fritidsinstitutionsdag.

Særligt to forhold vil være rammesættende for en succesfuld implementering af reformen i København:

- Den københavnske skole- og fritidsstruktur
- Vidensgrundlag/usikkerhed ift. at træffe strukturelle, økonomiske, styringsmæssige som faglige beslutninger

For det første er der i København en mangfoldig og heterogen skole- og fritidshjemsstruktur, hvor bl.a.:

- 44 skoler har tilknyttet to eller flere fritidshjem
- 19 fritidshjem har flere skoletilknytninger

- Der findes både KKFO'er (21) og fritidshjem (153), heraf
- kommunale fritidshjem (78) og selvejende fritidshjem (65)
- Der er varierende geografisk afstand mellem skolerne og de tilhørende fritidshjem (nogle fritidshjem er beliggende på skolen, og andre er beliggende op mod 2 km. fra skolen)
- 59 fritidshjem er beliggende mere end 500 meter fra skolen
- 112 fritidshjem/KKFO'er indgår i integrerede institutioner, heraf er 59 fritidshjemsenheder integreret med 0-5-årspladser

Den heterogene skole- og fritidshjemsstruktur betyder, at der ikke findes én model, der passer på alle de københavnske skoler og institutioner i forhold til implementering af folkeskolereformen. Hertil kommer, at skolernes og institutioners fysiske faciliteter og muligheder ift. fx øget bevægelse og øget lærertilstedeværelse også er forskellige, hvilket nødvendiggør forskellige løsningsmodeller afhængig af de lokale anlægsforhold.

For det andet, er der knyttet en række usikkerheder til implementering af reformen på kort sigt. Lovforslaget om reformen er ikke vedtaget, hvorfor dele af rammerne for implementering af reformen fortsat udestår. Brugsmønsteret ift. lektiehjælp og faglig fordybelse (som vil være frivilligt i en overgangsperiode), samt brugsmønsteret ift. fritidstilbuddet for især de lidt større børn på mellemtrinnet, når der indføres en længere skoledag, er ukendt. Hertil kommer, at der vil være behov for grundige analyser af bl.a. indholdet i fremtidens fritidstilbud i forlængelse af den reformerede skole, de fysiske faciliteter og muligheder på skolerne for lærerforberedelse og teamsamarbejde, samt endelig af faciliteter på skoler/institutioner samt KFF faciliteter til at understøtte øget bevægelse mv. i den længere skoledag.

På baggrund af ovenstående er det forvaltningens anbefaling, at implementeringen af reformen i København bør følge en *to-faset model*. En tofaset model vil sikre, at der findes løsninger, der på kort sigt (i fase 1) sikrer, at implementering af reformen tager hensyn til de københavnske skolers og institutioners forskellighed samt den nuværende personalsituation, mens der opbygges et vidensgrundlag om ovenstående mhp. implementering i fase 2.

Principper for implementering

Med den nye folkeskolereform, er der fra nationalt hold fastsat en klar linje for timetalsniveauet med et gennemsnitligt ugentligt timetal for hvert klassetrin. Der er med aftalen således fastsat en entydig, høj national norm for det ugentlige gennemsnitlige timetal (i modsætning til i dag, hvor der både er et minimumstimetal og et vejledende timetal). Implementering af folkeskolereformen i København vil basere sig på det nationale niveau for hhv. fagopdelt undervisning og understøttende undervisning.

I forlængelse af ovenstående forslag om fasemodel anbefaler forvaltningen, at folkeskolereformen udmøntes i København ud fra følgende tre principper:

1. Reformen skal kunne fungere fra ”dag eet”. Det indebærer, at reformen skal implementeres med udgangspunkt i de eksisterende strukturelle og fysiske rammer samt medarbejdere, herunder tilgodese det politiske ønske om at bevare de københavnske fritidshjem.
2. De lokale ledelser skal have et stort råderum til den lokale udmøntning, (jf. intentionen herom i reformen). Det indebærer at folkeskolen i højere grad tilpasses lokale børn, forældre og udfordringer.
3. Implementeringen af reformen skal understøtte et velfungerende arbejdsmiljø /rammer for skolens arbejde, samt at pædagoger og lærere gives de bedst mulige arbejdsbetingelser på arbejdspladsen fra dag eet.

Politiske beslutninger i forbindelse med implementering af fase 1

Implementering af den nationale folkeskolereform nødvendiggør en række kommunalpolitiske beslutninger. Det drejer sig først og fremmest om nedenstående beslutninger:

1. Ansættelsesforhold for lærere
2. Ansættelsesforhold for pædagogisk personale
3. Lektiehjælp og faglig fordybelse
4. Morgenåbent ved skolerne
5. Midlertidig strukturpulje
6. Skolemad – frokost og eftermiddagsmad
7. Kompetenceudvikling
8. Gratis anvendelse af læringsarenaer uden for skolen
9. Fysiske faciliteter på skolen (anlægsbehov)

De enkelte beslutninger uddybes i det følgende.

Ad 1. Ansættelsesforhold for lærere

Folkeskolereformen forudsættes bl.a. finansieret af, at lærerne skal undervise mere, kombineret med at der reduceres i deres administrative opgaver. På nuværende tidspunkt underviser lærere i Københavns Kommune gennemsnitlig 664 timer om året.

Som følge af den nye lov om arbejdstid for lærere skal lærerne i København undervise en større andel af deres årlige arbejdstid, svarende til 734 timer i gennemsnit, hvilket samlet medfører en årlig besparelse på 130,6 mio. kr. Den nye arbejdstidsaftale har derfor som konsekvens, at hver enkel lærer med afsæt i den samme arbejdstid skal undervise 1,8 timer mere om ugen.

Som en del af den nye lov om arbejdstid for lærere er det ligeledes besluttet, at lærernes arbejdstidsregler fremadrettet skal tage udgangspunkt i de regler, der gælder for de øvrige offentligt ansatte ikke-akademikere. Det indebærer, at arbejdet skal tilrettelægges normalt i dagtimerne på hverdage, at den daglige arbejdstid så vidt muligt skal være samlet, samt at skoleledelsen skal udarbejde en opgaveoversigt til lærerne for de overordnede arbejdsopgaver, som lærerne skal løse i løbet af året.

Det ligger ligeledes i reformen og i den nye lov om arbejdstid for lærere, at lærerne fremover i øget omfang vil opholde sig på skolerne, herunder forberede sig på skolerne. Dette stiller krav til de fysiske faciliteter på skolerne ift. fx forberedelse og teamsamarbejde ligesom personalet skal have stillet it-redskaber til rådighed (fx bærbar pc) mhp. at sikre gode arbejdsbetingelser og arbejdsmiljø, *jf. nedenfor samt bilag 9.*

Ad 2. Ansættelsesforhold for pædagogisk personale

Som led i folkeskolereformen vil pædagoger og øvrige faggrupper fremadrettet skulle spille en større rolle på skolerne end i dag, herunder fx varetage understøttende undervisning, lektiehjælp og faglig fordybelse mv.

Udgangspunktet for implementering af reformen i København er, at der vil være stillinger til de nuværende ansatte, dog således at nogle medarbejdere må forvente vilkårsændringer, *jf. de tre principper for implementering af reformen.* Med reduktion i fritidsinstitutionernes åbningstid, vil en del af det pædagogiske personale på de københavnske fritidsinstitutioner fra august 2014 ikke kunne opretholde deres nuværende beskæftigelsesgrad alene på deres nuværende ansættelsessted. Det vil fx ikke være muligt at have en fuldtidsstilling på 37 timer ved alene at være ansat på et fritidshjem. Det betyder, at en væsentlig del af det pædagogiske personale fremadrettet også vil skulle forrette tjeneste i fx skolen, børnehaven eller øvrige klubtilbud.

Det skal bemærkes, at det er forvaltningens vurdering, at der også efter implementering af folkeskolereformen vil være stillinger til det nuværende pædagogiske personale – trods reduceret åbningstid i fritidsinstitutionerne. Det skyldes bl.a. et stigende børnetal i København samt at forvaltningen om nødvendigt kan indføre et ansættelsesstop. Det er umiddelbart vurderingen, at et evt. ansættelsesstop vil have en kortere varighed.

Det er forvaltningens vurdering, at det i implementeringens fase 1 vil være hensigtsmæssigt at tage afsæt i Stærkt Samarbejde, som allerede i dag danner rammen for samarbejdet mellem fritidstilbud og skoler i København. Modellen er afprøvet, og nyder opbakning fra de faglige

organisationer. Modellen vil dog skulle tilpasses i forhold til pædagogernes nye rolle i skolen som følge af reformen og de krav, der stilles til fx den understøttende undervisning.

For det pædagogiske personale, der fremadrettet vil skulle varetage opgaver på skolen samtidig med de er ansat i fritidsinstitutionen, vil det betyde, at de fastholder deres ansættelse i fritidsinstitutionen, men samtidig leverer timer på skolen. I de timer, det pædagogiske personale leverer på skolen, vil skoleledelsen have ledelsesret over de pågældende pædagoger.

For det pædagogiske personale, der ikke fremadrettet vil skulle varetage opgaver på skolen, vil der skulle findes andre løsninger for at opretholde deres nuværende beskæftigelsesgrad. Det kan f.eks. betyde, at medarbejderne får ansættelse på flere forskellige institutioner i klyngen.

Forvaltningen anbefaler endvidere, at der igangsættes en analyse af det pædagogiske personales ansættelsesforhold fremadrettet. På baggrund af analysen vil der i samarbejde med de faglige organisationer skulle udarbejdes en model for pædagogernes fremtidige ansættelsesforhold, der kan træde i kraft i fase 2.

Ad 3. Lektiehjælp og faglig fordybelse

Det følger af aftalen mellem forligsparterne og de Konservative om folkeskolereformen, at lektiehjælp og faglig fordybelse indføres fra skoleåret 2014/2015 som et tilbud, som skolerne *skal* tilbyde, men hvor deltagelse er frivillig. Først efter næste folketingsvalg bliver deltagelse i lektiehjælp og faglig fordybelse obligatorisk (forventeligt fra skoleåret 2016/2017). Dette fremgår også af det lovforslag, der nu er sendt i høring.

Forvaltningen anbefaler, at lektiehjælp og faglig fordybelse i overgangsperioden (frem mod at lektiehjælp og faglig fordybelse gøres obligatorisk efter et folketingsvalg) afholdes på de tilknyttede fritidsinstitutioner for 0.-3. klasse og på skolen for 4.-9. klasse. Ansvar for det samlede tilbud vil uanset den fysiske placering på fritidshjemmene for 0.-3. klasse ligge hos skolelederen, jf. udkastet til lovforslag.

For 0.-3. klasse forudsættes det, at aktiviteterne på fritidsinstitutionerne kan tilrettelægges, så lektiehjælp og faglig fordybelse bliver et attraktivt tilbud. Ved at afholde lektiehjælp og faglig fordybelse på fritidsinstitutionen for 0.-3. klasse sikres det, at fritidsinstitutionen er åben for både børn, der vælger lektiehjælp og faglig fordybelse til, og for børn der vælger tilbuddet fra. Placeringen på fritidshjemmene kan potentielt få flere af de elever, der går på fritidshjem til at vælge tilbuddet om lektiehjælp og faglig fordybelse

til, da de under alle omstændigheder vil være på fritidshjemmene, hvor lektiehjælpen foregår. Samtidig mindskes reduktionen af fritidsinstitutionernes åbningstid og dermed behovet for midlertidig økonomisk understøttelse af fritidsinstitutionerne, da institutionerne tilføres ekstra timer til afholdelse af lektiehjælp og faglig fordybelse, (jf. strukturpuljen nedenfor). For enkelte af skolerne på specialområdet kan der dog være behov for at finde lokale løsninger, da deres børn er fordelt på mange forskellige fritidshjem.

For 4.-9. klasse afholdes lektiehjælp og faglig fordybelse på skolerne med mulighed for, at skolen og fritidsinstitutionerne indenfor rammerne af Stærkt Samarbejde kan aftale brug af fritidsinstitutionernes faciliteter i det omfang, det kan være relevant.

Der er pt. dialog med Undervisningsministeriet om rammerne for lektiehjælp og faglig fordybelse, da teksten i lovforslaget på nogle punkter kan tolkes på flere måder.

Såfremt der vælges en alternativ dobbeltdækningsmodel, hvor lektiehjælp og faglig fordybelse placeres på skolen, og hvor fritidshjemmene holder åbent i samme tidsrum for at tilbyde et alternativ til børn fra 0.-3. klasse, der fravælger lektiehjælp, vil det indebære et yderligere finansieringsbehov på 18,4 mio. kr. i forhold til modellen ovenfor. Hertil kommer et yderligere finansieringsbehov på 16,4 mio. kr., hvis der også skal tilbydes dobbeltdækning for 4.-7. klasse, dvs. at fritidsklub/juniorklub skal holde åbent i samme tidsrum, som der tilbydes lektiehjælp og faglig fordybelse på skolen.

Ad 4. Morgenåbent ved skoler

Der holdes i dag morgenåbent på alle fritidsinstitutioner med start mellem kl. 6-7 og indtil skolen starter. Morgenåbent suppleres med en morgenfølgeordning, hvor eleverne følges fra fritidsinstitutionen til skolen. Herefter er der et ”gab” for personalet frem mod, at de første børn vender tilbage til fritidsinstitutionen kl. ca. 12 efter endt skoledag. I takt med, at skoledagens længde øges, vil dette ”gab” blive længere for det pågældende personale i fritidsinstitutionen. I dag anvender ca. 10. pct. af de børn, der går i fritidsinstitutionen tilbuddet om morgenåbent en enkelt eller flere gange om ugen. Forvaltningen anbefaler, at tilbuddet om morgenåbent fremover samles og tilbydes ved skolerne frem for på hver enkelt fritidsinstitution. Det forudsættes at den nuværende kvalitet af tilbuddet om morgenåbent fastholdes ved samling af morgenåbent ved skolerne.

Samling af morgenåbent ved skolerne medfører en samlet besparelse på 9,8 mio. kr. årligt ved fuld indfasning. I besparelsen er indregnet ressourcer til indførelse af morgenåbent ved skolerne med start kl. 6.15 i de 40 skoleuger. I de uger, hvor skolerne har lukket, ligger midlerne fortsat i fritidsinstitutionerne. Ved de skoler, der ikke

allerede har egnede faciliteter til morgenåbent på skolen eller på tilhørende KKFO eller fritidshjem, vil der være behov for anlægsinvesteringer. Forvaltningen anbefaler derfor, at der afsættes en anlægsramme på 3 mio. kr. *jf. bilag 4.*

Besparelsen ved at samle morgenåbent ved skolerne vil finansiere en udvidet åbningstid for juniorklub, *jf. nedenfor.*

Ad. 5. Udvidet åbningstid for juniorklub

I takt med at skoledagens længde øges ved implementeringen af folkeskolereformen, vil timerne i klubtilbuddet (både fritidsklub og juniorklub) alt andet lige blive reduceret. Dette kan potentielt betyde, at flere børn fremadrettet vil fravælge klubtilbuddene, hvilket særligt vurderes problematisk for juniorklubbørn, herunder især de større børn, der kommer fra udsatte områder.

Det anbefales derfor, at der afsættes en ramme på 9,8 mio. kr. årligt (svarende til besparelsen ved at samle morgenåbent ved skolerne) til en udvidet åbningstid på juniorklubområdet. En udvidet åbningstid vil understøtte, at der skabes et attraktivt tilbud, som kan fastholde de unge i juniorklubben frem mod overgangen til ungdomsklubben. Dermed vil tilbuddet kunne understøtte den kriminalpræventive indsats samt understøtte de unges uddannelsesperspektiv, *jf. bilag 5.*

Ad 6. Midlertidig strukturpulje

Som følge af den længere skoledag – og deraf kortere fritidsinstitutionsdag – vil der være fritidsinstitutioner, som på sigt vil få problemer med at være økonomisk-bæredygtige.

Baseret på erfaringerne fra implementering af klyngestrukturen, hvor der var afsat en strukturpulje, er det forvaltningens vurdering, at der i fase 1, i forbindelse med en omstillingsproces, bør afsættes midler til at sikre fornuftige løsninger for institutionerne. Konkret anbefaler forvaltningen, at der afsættes en strukturpulje på 9,3 mio.kr i 2014 stigende til 22,3 mio. kr. i 2015 og endelig med et faldende behov i 2016 til 13 mio. kr., *jf. også bilag 2.*

Det er i tillæg hertil forvaltningens anbefaling, at der igangsættes en grundig analyse af fremtiden for fritidstilbud både indholdsmæssigt og strukturelt, mhp. at sikre et fremtidigt attraktivt tilbud for både elever, forældre og personale, som er afstemt med det fremtidige behov for tilbuddet, *jf. bilag 6.*

Ad. 7. Skolemad – frokost og eftermiddagsmad

Med folkeskolereformen indføres en længere og mere aktiv skoledag, hvilket øger behovet for en god madordning samt et fornuftigt eftermiddagsmåltid.

I dag har 42 ud af 65 københavnske skoler en madordning (heri indgår specialskoler). Skolemad efterspørges endvidere af de skoler og forældre, der ikke har et skolemadstilbud. Den længere og mere aktive skoledag flytter samtidig behovet for et let eftermiddagsmåltid fra fritidsinstitutionerne til skolerne.

Som en del af madordningen gennemføres et målrettet tilskud til elever fra fattige familier, således at disse børn understøttes i at kunne tilvælge skolemad, *jf. bilag 7a og 7b*.

Forvaltningen anbefaler, at der afsættes en økonomisk ramme på:

- 10,9 mio. kr. i 2014 og 15,2 mio. kr. årligt til finansiering af madordninger på de skoler, der i dag ikke har skolemad, samt tilskud til køb af skolemad for børn fra fattige familier.
- 3,3 mio. kr. i 2014 og 5,5 mio. kr. fra 2015 som tilskud til eftermiddagsmad til børn fra 4.-9. kl. grundet indførelsen af en længere skoledag.

Ad 8. Kompetenceudvikling

Den nye folkeskolereform medfører bl.a. øget lærertilstedeværelse, indslusning af nye faggrupper, indførelsen af nye faglige mål samt en styrket ledelsesret for skolelederne. Der er således tale om en gennemgribende forandring af skolen som organisation. En sådan forandring forudsætter support og kompetenceudvikling, hvis målene med forandringen skal indfries. Der er derfor afsat midler til kompetenceudvikling fra national side (DUT-midler).

Der oprettes endvidere et nationalt læringskorps på ca. 40 læringsagenter, der skal tilbyde kommuner og folkeskoler rådgivning og vejledning. Det er forvaltningens vurdering, at et læringskorps er en central forudsætning for en succesfuld implementering. Det nationale læringskorps svarer til ca. 0,07 læringskonsulent per skole i København. Forvaltningen anbefaler derfor, at der som supplement til det nationale læringskorps i en treårig periode etableres et kommunalt korps af læringsagenter, der skal understøtte en succesfuld implementering af reformen i København.

Den forandringsproces, som folkeskolen står over for i de kommende år – både som følge af den nye lov om arbejdstid for lærere og af folkeskolereformen – stiller store og nye krav til skoleledernes adfærd. For at understøtte, at skolelederne er klædt på til den nødvendige forandringsledelse, foreslår forvaltningen, at der afsættes midler til kompetenceudvikling af ledere. Kompetenceudviklingen af lederne vil omfatte deltagelse i KLs kompetenceudviklingstilbud og herudover anbefaler forvaltningen, at der iværksættes en række supplerende kompetenceudviklingsaktiviteter samt individuel rådgivning/coaching.

I tillæg hertil vil en række øvrige kompetenceudviklingsinitiativer være centrale for at sikre en succesfuld implementering af folkeskolereformen. Det gælder bl.a. kompetenceudvikling af lærere, og understøttelse af teamsamarbejde som ny arbejdsform.

Forvaltningen anbefaler således, at der afsættes en samlet økonomisk ramme på 51 mio. kr. til kompetenceudvikling i perioden 2014-2017, *jf. bilag 8.*

Ad. 9. Gratis anvendelse af læringsmiljøer uden for skolen

En af de centrale faglige intentioner i folkeskolereformen er, at folkeskolen skal åbne sig mere over for det omgivende samfund, ligesom der skal skabes en større inddragelse af det lokale idræts-, kultur- og foreningsliv.

København er i den favorable situation, at der findes en række unikke læringsmiljøer uden for skolen, der kan understøtte den faglige læring i folkeskolen på nye måder. Det gælder bl.a. museer og kultur- og naturinstitutioner mv. En række af disse tilbud koster dog et mindre beløb at deltage i. Såfremt de københavnske folkeskoler skal benytte disse læringstilbud i langt højere grad end i dag, er det forvaltningens vurdering, at en central finansiering vil være afgørende.

Forvaltningen anbefaler derfor, at der afsættes en økonomisk ramme på ca. 4 mio. kr. årligt til at forvaltningen centralt kan indgå aftaler om benyttelse af tilbud, *jf. bilag 9.*

Ad. 10. Københavns Madhus

Københavns Madhus kan endvidere i skoleåret 2014/15 gennemføre et pilotforløb med maddannelses- og hjemkundskabsforløb for københavnske skoleklasser forud for den forventede etablering af Børnenes Madhus. Forvaltningen anbefaler derfor, at der afsættes i alt 1,1 mio. kr. i 2014/15 hertil, og at en varig driftsbevilling tages op i forbindelse med budget 2015, *jf. bilag 10.*

Ad. 11. Fysiske faciliteter på skolerne (anlæg)

Med folkeskolereformen og den nye lov om arbejdstid for lærere stilles der nye krav til skolernes fysiske rammer herunder bl.a. til lærertilstedeværelse, mere bevægelse, motion og idræt mv. I udmøntningen af folkeskolereformen anbefaler KL desuden, at kommunerne har fokus på, at folkeskolen fremover skal samarbejde med dagtilbud, ungdomsuddannelser, erhvervsliv samt fritids-, kultur- og foreningsliv.

For at give et godt grundlag for skolernes implementering af disse ambitioner er det forvaltningens vurdering, at der er behov for en grundig analyse af skolernes nuværende fysiske rammer – et 360 graders eftersyn af skolernes fysik, fritidshjemmenes rammer og

anvendelige faciliteter i øvrigt i København (herunder Kultur- og Fritidsforvaltningens faciliteter).

Forvaltningen har gennemført en indledende screening af skolernes faciliteter ift. lærertilstedeværelse og teamsamarbejde. Screeningen viser, at den samlede udgift til etablering af tidssvarende faciliteter til teamforberedelse på alle skoler vil overstige 100 mio. kr. Beløbet dækker over, at de fysiske rammer og muligheder for teamforberedelse på de enkelte skoler i dag er meget uens.

På baggrund heraf anbefales det, at der afsættes forundersøgelsesmidler i et omfang på 2,0 mio. kr., med henblik på at identificere konkrete løsninger ift. lærertilstedeværelse og teamsamarbejde.

Derudover anbefales det, at der afsættes 44 mio. kr., der skal dække investeringer i inventar og installationer, som vurderes at kunne forbedre mulighederne for lærerforberedelse og teamsamarbejde, som kan være klar 1. august 2014.

Ca. 75 pct. af de københavnske skoler kan den 1. august 2014 inden for en økonomisk ramme på ca. 30 mio. kr. leve op til ønsket om lokaler til lærertilstedeværelse og teamsamarbejde. På sidste ca. 25 pct. af skolerne forventes der at kunne findes midlertidige eller delvise løsninger i en overgangsperiode. Til dækning af dette anbefales puljen løftet med 14 mio. kr.

Etablering af varige løsninger for de sidste 25 pct. af skolerne vil blive kvalificeret nærmere via forundersøgelsesmidlerne, og på baggrund heraf forventes der fremsat yderligere anlægsønsker ifm. overførselssag for 2014 og budget 2015, mhp. at disse faciliteter kan stå klar i fase 2, *jf. bilag 11*.

Forvaltningen anbefaler videre, at der lokalt på de enkelte skoler, forankret i de lokale TRIO organisationer, efter sommerferien 2013 påbegyndes en dialog om, hvad der skal til for at sikre de bedst mulige faciliteter per 1. august 2014, og hvad der skal til for at lærertilstedeværelse og teamforberedelse kommer til at fungere optimalt på alle skoler i fase 2.

Derudover skal der i forvaltningen igangsættes en nærmere analyse af behovet for ændringer i den nuværende fritidshjems- og klubstruktur, således at det sikres, at strukturen er bæredygtig, når strukturpuljen er fuldt udfaset i 2017. Endvidere skal der ske en vurdering af, i hvilken grad skoler og fritidstilbud i højere grad kan gøre brug af hinandens faciliteter. Ligesom forvaltningen, i samarbejde med Kultur- og Fritidsforvaltningens, vil skabe et overblik over de idræts- og kulturfaciliteter, som skolerne kan gøre brug af.

Privatskoleelever

Der er i dag knap 600 privatskoleelever, der benytter et af Københavns kommunens kommunale eller selvejende fritidshjem (centreret omkring primært 8 fritidshjem).

København er ifølge dagtilbudsloven forpligtet til at stille tilbud til rådighed for alle kommunens børn uanset om de går på privatskole eller folkeskole.

Skulle der steder lokalt opstå problemer i forhold til privatskoleelevernes mulighed for at benytte sig af fritidsinstitutioner i forbindelse med justering af åbningstiden, vil forvaltningen kigge på løsningsmuligheder. Evt. kan der ses på en løsning, hvor en række fritidshjem har en udvidet åbningstid, der målrettes privatskoleelever.

Bilagsoversigt:

Bilag 1: Regneark med samlede budgetønsker

Bilag 2: Budgetnotat med samlet finansiering som følge af reformen

Bilag 3: Budgetnotat om lektiehjælp og faglig fordybelse

Bilag 4: Budgetnotat om morgenåbent på skolerne

Bilag 5: Udvidet åbningstid for juniorklub

Bilag 6: Budgetnotat om midlertidig strukturpulje

Bilag 7a: Budgetnotat om skolemad

Bilag 7b: Budgetnotat om eftermiddagsmad

Bilag 8: Budgetnotat om kompetenceudvikling

Bilag 9: Budgetnotat om gratis anvendelse af læringsmiljøer uden for skolen

Bilag 10: Maddannelse og hjemkundskab i børnenes Madhus

Bilag 11: Fysiske faciliteter på skolen (anlæg)